

genom långa och korta stafvelers omvexling uppkommande takt i vers. Takt. — Skrifves äfv. *Rythm*.

RYTTARAKTIG, a. 2. Som liknar ryttares sätt, o. s. v. *R-a maner*. — *Ryttaraktigt*, adv.

RYTTARE, m. 5. (af *Rida*) 1) En, som rider. *Hästen slog af sin r. Han är god r.*, rider väl. — 2) Krigsman, som gör tjenst till häst. *En trupp af 500 r.* — 3) (fortif.) *Spansk r.*, korsvis af pålar genomträd, i begge ändrar hvässt lång hjelke, som nyttjas i brescher, o. s. v. — *Ss. Ryttarhäst*, *Ryttaremundering*, *Ryttarstöfvel*, *-tjenst*, *-vakt*.

RYTTARMANER, ---ér. På *r.*, på ryttares sätt, vis.

RYTTERI, n. 3. Trupper till häst. — *Syn*. Kavalleri.

RYTTMÄSTARE, m. 5. Befälhafvare för en squadron ryttare. Svarar emot Kapiten vid infanteriet. — *Syn*. Sqvadronschef.

RÅ, a. 2. neutr. rått. I. (isl. *Ra*, *Rha*) 1) Okokt, ostekt. *Rått kött*. *Rå frukter*. *Åta någonting rått*. (Fig. fam.) *Ge någon rått för illa sudel*, vedergälla någon efter förtjenst. — 2) Oberedd, oarbetad, oförädlad. *Råa hudar*. *Rått silke*. *Rått socker*, se *Råsocker*. *R. salpeter*. *R. koppar*, se *Råkoppar*. — 3) Ej torr, fuktig. *R. ved*. *Rått trä*, virke. *R. väderlek*. *Rått väder*. *Det är rått i luften*. — 4) (fig.) Okunnig, oförfaren, ohysad. *En r. människa*. *En r. yngling*. *Råa seder*. — *Syn*. Okunnig, Dum, Ohysad, Ostädad, Oberstad, Brutal, Råbarkad, Grof, Plump, Fåaktig, Bondaktig, Bondsk. — 5) (bergsbr.) *Rått jern*, se *Nödsatt*.

RÅ, m. sing. II. Se *Rægg*.

RÅ, f. sing. III. (t. *Reh*) Se *Rådjur*.

RÅ, n. 4. IV. Se *Gorå*.

RÅ, f. 3. V. (Brukas numera aldrig i plural.) Betyder ursprungligen: Påle, staf, stång, hvarmed ågroskilnad utmärktes. Bibehåller sig ännu i uttrycket: *R. och rör*, ägogräs, t. ex.: *inom r. och rör*. *Lägga r. och rör*, utstaka gränse-skilnaden för ägor. Se f. 5. *Rå och Rörshemman*.

RÅ, f. 3. VI. (egentl. samma ord som föregående) *Rår* kallas, i sjömannspråket, de på förkant af masterna och stängerna horisontelt hängande rundhult.

RÅ, v. n. VII. Se *Råda*.

RÅ, n. 4. VIII. (af *Råda*) Så kallas, enligt folktron, ett ställes rådande ande. — Deraf *Sjö-*, *Skogs-*, *Bergs-*, *Tomtrå*.

RÅBAND, n. 5. (skepp.) Hvar och en af de båndslar, med hvilka seglet fästes till rån.

RÅBARKAD, a. 2. 1) (garf.) Säges om hudar, som råa blifvit förarbetade. — 2) (fig. fam.) *Rå*, ohysad, grof, plump.

RÅBOCK, m. 2. Hane af Rådjurslägdet.

RÅBRÅKA, se *Rådbråka*.

RÅCK, m. fl., se *Rock*, &c.

RÅBULT, m. 2. (skepp.) Dubbel segelduk under seglets rålik.

RÅD, m. oböjl. I. 1) Förmögenhet. *Jag har ej r. att kosta på mig det*. *Det har jag ej r. till*. *Hafva god r.*, vara förmögen, välbergad, bemedlad. *Efter r. och lägenhet* ell. *efter r. och ämne*, efter hvad ens förmögenhet tillåter. — 2) Tillgång. *På penningar är god r*. *Det är god r. på fisk*.

RÅD, n. 3. II. 1) Yttrande, då man säger någon sin tanke, huru han i något visst förevarande fall bör förhålla sig. *Gifva någon ett*

godt, dåligt r. *Bistå någon med goda r*. *Följa, lyda, rålla sig efter ens r*. *Han gaf det r-et, att...* *Den r. lyder är vis*. *Taga till råds, fråga till råds*, se *Rådfråga*. *Gå till råds med, rådgöra med*. *Klok i r. och dåd*, i råd och gerning. *Med råds r-e*, med rådets tillstyrkan. — 2) Se *Rådsförsamling*. *Rikets r. Hemliga r-et*. *Sammankalla r-et*. — Deraf *Statsrådet*. — 3) Rådslag, öfverläggning. *Hålla r.*, rådgöra. *Lägga r.*, öfverlägga. *De lade r. tillsammans*. — S. n. 3. Rådsperson; rådgifvare. *Alla råderna voro samlade till öfverläggning*. *Han är dess hemliga r.* — Deraf *Riks-*, *Stats-*, *Krigs-*, *Geheimeråd*, m. fl. *Anm*. Dessa sammansättningar, ehuru till formen neutra, fordra adjektiv i maskulin, t. ex.: *Krigsrådet N. är utnämnd till President*. — S. n. sing. o. n. sing. oböjl. Utväg, medel, hjälp. *Det ges intet annat r. ell. ingen annan r*. *Bästa r-et är att vara oförkräckt*. *Han hade intet annat r. än att betala*. *Det var hans bästa r*. *Veta r. för något*. *Det blir väl r. för*. *Han föll på det r-et att...*, påfann den utvägen att... *Icke veta sig någon r.*, *någon lefvande r.*, vara alldeles rådlös. (Ordspr.) *Kommer tid, kommer r.*, om man får tid på sig, hittar man väl på någon utväg.

RÅDA, v. n. o. a. 2. (Sammandraget: pres. sing. *Rår*; pres. plur. o. inf. *Rå*) 1) Gifva råd. *R. en till något*. *Hvad råder ni mig till?* *Jag råder er att bada*. *R. ifrån*, afråda. *R. till*, se *Tillråda*. — 2) Herrska, regera, äga att hjuda, befalla. *R. öfver ett land, ett folk*. *Hvar och en råder i sitt hus*. *Ni råder öfver mig*, äger att befalla öfver mig. *Råda* ell. (vanligare) *rå sig sjelf*, vara sin egen herre, ej bero af andra. *Han vill alltid r.*, vill, att allt skall gå efter hans vilja. (Fig.) *Ärelystnaden råder i hans själ*. *Låta passionerna r.* — 3) (fig.) Vara allmänt utbredd, gängse, vara allmän. *Der i landet råder stor nöd*. *Här i staden råder största fattigdom*. *Der rådde en djup tystnad*. — 4) Hafva makt, förmåga; förmå, kunna, äga (att). *Han råder* (vanligare: *rår*) *göra, hur han vill*, han kan göra, &c. *Jag rår inte*, förmår i den saken intet, kan ej hjälpa det. *R. mycket hos någon*, hafva mycket att säga hos honom. — *Rå för*, vara orsaken till, vålla. *Jag rår ej därför*. *Han rår ej för*, att... *Hvad rår jag för det?* icke är det jag, som vållat det. — *Rå med*, förmå att lyfta, orka att bära. *Jag rår ej med så stor börda*. — *Rå om*, äga, t. ex.: *Hvem rår om det huset?* *Rå om sig*, vara sin egen herre. *Rå om sig sjelf*, rå om sin tid, kunna använda sin tid efter behag. *Rå om någon*, äga (en slaf); (fam.) äga att förfoga öfver ens arbete; äfv. äga ens sällskap, t. ex.: *Huru länge så vi rå om er?* — *Rå på* ell. *rå på*, vara öfverlägsen, starkare än, t. ex.: *Den mindre rår på den större*; äfv. förmå att bestämma ens vilja, beslut, t. ex.: *Jag har försökt öfvertala honom, men jag rår ej på honom*. — 5) Häfda, lägga. *Hon blef rådd af honom*. — *Rå dande*, part. pres. Nyttjas ofta nästan adjektivt, t. ex.: *Ett r. mod*, en *r. sed*. — Substantivt i neutrum brukas *Rådande* bland menige man i samma mening som *Rå* (VIII). — *Rådd*, part. pass. Endast i bem.: Häfdat, lägrad. *Hon är r.*

RÅDBRÅKA, v. a. 1. (t. *radbrechen*, af *Rad*, *hjul* och *brechen*, bryta) Straffa med rådbräkning (se d. o.). *Blifva r-d*. *Jag är som jag vore r-d*, alldeles sönderbråkad i kroppen, af strapats